

at forældrenes reaktion eller frygten for denne ofte spiller en rolle for udfaldet af graviditeten. Dette bekræftedes til en vis grad af denne undersøgelse, idet ikke helt få — specielt af de unge ugifte — oplyste, at de havde været udsat for pres af den ældre generation. Flertallet af patienterne hævder imidlertid selv, at barnet først og fremmest er uønsket på grund af de praktiske vanskeligheder, der er forbundet med at være enlig moder.

Det er tidligere omtalt, at flere i den legale end den illegale gruppe beskriver deres ægteskab som egentlig disharmonisk. Samtidig nævnte man, at dette relativt sjældent blev anført som abortmotiv. Dette bekræftes af de i tabellen anførte tal.

Ca. $\frac{1}{4}$ i begge grupper begrundede deres abortønske med dårlig økonomi, dårlige boligforhold o. l. For stor arbejdsbyrde anføres derimod dobbelt så hyppigt at være årsagen til svangerskabsafbrydelse i den legale som i den illegale gruppe. Sygdom, træthed, manglende kræfter er for en relativt stor del af patienterne i førstnævnte gruppe en væsentlig årsag til aborten, hvorimod kun ganske enkelte i den illegale gruppe nævner sådanne forhold i denne forbindelse. I alt 8 kvinder var hovedsagelig på grund af risiko for sygdom hos barnet blevet indstillet til legal abort.

Det er tidligere nævnt, at illegale aborter ikke er en sjælden foreteelse i ægteskaber, hvor der er mere end 2-3 børn. Imidlertid anfører kun ganske få af kvinderne i den illegale gruppe, at aborten har fundet sted for at begrænse børneflokkens størrelse. Her spiller forhold, som man tidligere har været inde på, utvivlsomt en rolle. I reglen vil det støde an mod almindelige moralbegreber, såfremt en kvinde giver udtryk for, at hun ikke ønsker mere end to børn, og hun vælger da — bevidst eller ubevidst — at tilsløre dette ved at anføre andre motiver for aborten end det væsentlige.

Trætheden efter en nylig overstået fødsel er for relativt mange kvinder specielt i den legale gruppe årsag til, at de ikke ønsker at føre graviditeten til ende. Også kvindens alder kan spille en rolle. Nogle mener, de er for unge til at få børn, andre, at de er for gamle. Med hensyn til førstnævnte ses det, at disse i begge abortgrupper kun udgør en beskedent procentdel. Her skal det nævnes,

at de helt unge kvinder ikke sjældent primært selv er positivt indstillet over for graviditetens gennemførelse. Når den trods alt afbrydes, skyldes det hyppigt, at omgivelserne ikke har samme syn på sagen som patienten, og at disse direkte eller indirekte udsætter den unge kvinde for pres. Relativt mange kvinder mener, at de er for gamle til at få børn. De fleste af disse er omkring 40 år, men enkelte anfører langt tidligere alderen som abortmotiv. Denne sidste gruppe omfatter især de kvinder, der har voksne eller næsten voksne børn. Flere af disse har ikke lagt skjul på, at de specielt over for børnene oplever graviditeten som en skam.

I alt anfører 4 kvinder i den legale gruppe, at de ønsker svangerskabsafbrydelse, fordi de er bange for fødslen. Hos 3 af disse synes denne angst at have en reel baggrund, idet patienterne tidligere har været igennem svære og komplicerede fødsler. I det sidste tilfælde drejede det sig om en karakterafvigende og svært neurotisk ung kvinde. I et tidligere kapitel har man været inde på, at kvinders trang til at blive mødre formentlig er underkastet en stor variationsbredde. Der er næppe tvivl om, at de kvinder, der har udtalt moderlige følelser, og som er glade for små børn, langt snarere på trods af ydre vanskeligheder, sygdom og andet vil gennemføre en graviditet end dem, der har en mere kølig indstilling til børn. Formentlig tilfredsstilles nogle kvinders moderinstinkt med et eller to børn, medens dette for andres vedkommende først er tilfældet, når de har fået en større børneflok. I denne undersøgelse har man skønnet, at et betydelig nedsat eller næsten manglende moderinstinkt var en væsentlig årsag til, at graviditeten blev afbrudt i ialt 10 tilfælde.

Omgivelsernes indstilling til graviditeten spiller utvivlsomt en overordentlig stor rolle for, hvorvidt den bliver gennemført eller ej. Ofte er der imidlertid ikke tale om noget direkte pres; i disse tilfælde er kvinderne ikke helt klar over dette forholds betydning, og i interviewet kommer dette derfor ikke altid frem. Anderledes forholder det sig med de patienter, der har været udsat for direkte påvirkning fra deres nærmeste. Disse kvinder lægger ikke skjul på sagens rette sammenhæng og giver i løbet af samtalen hyppigt udtryk for utvetydige